

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA

KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży

W zakresie kwalifikacji:

ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni

Wyodrębnionej w zawodzie:

technik hodowca koni 314203

Branża: Rolno - hodowlana (ROL)

Autor:

mgr inż. Anna Łukaszek

Recenzent:

dr hab. inż. Ewa Jastrzębska, prof. UWM (recenzja merytoryczna)
mgr inż. Agata Bączkowska (recenzja dydaktyczna)

Ekspert:

mgr inż. Marek Słowik

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ): Stajnia Profit w Orzeszu, Przychodnia Weterynaryjna Omniwet w Orzeszu, Fundacja Sonaba w Katowicach.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
Oś priorytetowa II
Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie
Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19
Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych
ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży

Spis treści

1.	Wprowadzenie	5
1.1.	Charakterystyka kursu umiejętności zawodowych	5
1.2.	Struktura programu	5
1.3.	Charakterystyka programu	5
1.4.	Założenia programowe	6
1.5.	Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych	7
1.6.	Charakterystyka kwalifikacji	7
2.	Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych	8
2.1.	Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 1, 2	8
2.2.	Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	15
2.3.	Plan kursu umiejętności zawodowych	18
3.	Cele kształcenia KUZ	18
4.	Programy poszczególnych zajęć	20
4.1.	Program nauczania dla przedmiotu: Szkolenie i użytkowanie koni (T) 60 godz.	20
4.1.1.	Cele ogólne przedmiotu	20
4.1.2.	Cele szczegółowe przedmiotu	20
4.1.3.	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	20
4.1.4.	Procedury osiągania celów kształcenia	21
4.1.5.	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika	23
4.2.	Program nauczania dla przedmiotu: Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni (P) 180 godz.	25
4.2.1.	Cele ogólne przedmiotu	25
4.2.2.	Cele szczegółowe przedmiotu	25
4.2.3.	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	25
4.2.4.	Procedury osiągania celów kształcenia	28
4.2.5.	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika	30
5.	Ewaluacja programu KUZ	30
6.	Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	32
6.1.	Wykaz literatury	32
6.2.	Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	33
7.	Sposób i forma zaliczenia kursu	34
8.	Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	34

1. Wprowadzenie

1.1. Charakterystyka kursu umiejętności zawodowych

Kurs umiejętności zawodowych może być prowadzony przez:

- publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych – w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową, o której mowa w art. 170 ust. 2, posiadające akredytację, o której mowa w art. 118. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.).

Kurs umiejętności zawodowych w zakresie jednostki efektów kształcenia ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży może być realizowany w formie:

- stacjonarnej – 4 miesiące (240 godzin) – zajęcia odbywają się 3 lub 4 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie,
- zaocznej – 4 miesiące (65% z 240 godzin = 156 godzin) – zajęcia odbywają się co 2 tygodnie przez 2 dni po 8 godzin dziennie, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni po 8 godzin dziennie.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może być w formie zdalnej. Zajęcia praktyczne nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Kurs umiejętności zawodowych w zakresie kwalifikacji ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowywanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży to pozaszkolna forma kształcenia umożliwiająca uczenie się przez całe życie. Taka forma kształcenia ułatwia uzupełnienie wiedzy i umiejętności, a co za tym idzie podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych.

1.2. Struktura programu

- przedmiotowy,
- spiralny.

1.3. Charakterystyka programu

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży dla zawodu technik hodowca koni 314203 realizowanego w trybie dziennym stacjonarnym. Wspólnie z kursami umiejętności zawodowych:

- ROL.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy,
- ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni,
- ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni,

- ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki konnej w gospodarstwie rolnym,
- ROL.07.6. Język obcy zawodowy

oraz odbycie praktyk zawodowych w wymiarze 140 godzin, umożliwia uzyskanie zaświadczenia o ukończeniu kursu, a po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikację-certyfikatu potwierdzającego zdobycie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni. Po zdaniu egzaminów zawodowych w kwalifikacjach wchodzących w skład zawodu (ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni oraz ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni) uczestnik otrzyma dyplom zawodowy w zawodzie technik hodowca koni.

Zawód technik hodowca koni wchodzi w skład branży rolno - hodowlanej (ROL). Pozostałe zawody wyodrębnione w tej branży to: jeździec 516408, mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych 834103, pszczelarz 612302, rolnik 613003, technik agrobiznesu 331402, technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki 311515, technik pszczelarz 314206, technik rolnik 314207 oraz technik weterynarii 324002.

Kwalifikacja ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni została przypisana na poziomie IV Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).

Program nauczania jest o strukturze przedmiotowej i spiralnej w układzie treści, z układem materiału nauczania zaczynającym się od zagadnień najprostszych po trudniejsze. Taki układ umożliwia powrót do treści zrealizowanych na początku edukacji, aby je powtórzyć i poszerzyć w kolejnych latach nauki. Utrwala to zarówno wiedzę jak i nabywane umiejętności celem przygotowania do realizacji zadań zawodowych. Dodatkowo taki układ i cykl nauczania w znaczącym stopniu niweluje braki edukacyjne oraz pozwala na analizę materiału nauczania przez uczestników na różnych poziomach umiejętności.

Rozkład treści nauczania uwzględnia wzajemną korelację pomiędzy przedmiotami, a kolejność zdobywania wiedzy i umiejętności pozwala na nabycie wiedzy teoretycznej, by w krótkim czasie wykorzystać ją praktycznie. Zajęcia są realizowane na przedmiotach kształcenia teoretycznego oraz praktycznego. Liczba godzin przewidziana na realizację programu wynosi 240 godzin i jest zgodna z minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla tej jednostki efektów kształcenia wynikającej z podstawy programowej dla zawodu technik hodowca koni.

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży dla zawodu technik hodowca koni 314203 uwzględnia aktualny stan wiedzy o zawodzie z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy i pracodawców. Program nauczania został opracowany we współpracy z Fundacją Sonaba, Przychodnią Weterynaryjną Omniwet w Orzeszu oraz Stajnią Profit w Orzeszu. Branża rolno-hodowlana to dynamicznie rozwijający się sektor gospodarki, w związku z tym w kształceniu praktycznym zaleca się współpracę z firmami oraz instytucjami działającymi w obrębie zawodu. Praktyczna nauka zawodu powinna odbywać się u pracodawców, w placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego, warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych, w stadninach koni, stadach ogierów, zakładach treningowych, ośrodkach treningu koni sportowych i rekreacyjnych, ośrodkach jazdy konnej, torach wyścigowych. Szkoła organizuje praktyki zawodowe w przedsiębiorstwach zatrudniających pracowników z obszaru zawodowego właściwego dla nauczanego zawodu, w rzeczywistych warunkach pracy w kontakcie z nowoczesnymi technikami i technologiami. Program praktyk zawodowych powinien być opracowywany przez zespół nauczycieli kształcenia zawodowego w konsultacji z pracodawcami lub organizacjami pracodawców współpracującymi ze szkołą. Zakres treści zawartych w programie praktyk zawodowych powinien odpowiadać potrzebom lokalnego rynku pracy.

1.4. Założenia programowe

Głównym celem kształcenia w zawodzie technik hodowca koni jest przygotowanie szeroko wykwalifikowanej kadry specjalistów przysposobionych do:

- profesjonalnego i rzetelnego wykonywania czynności zawodowych,

- aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy,
- samodzielnego podnoszenia swoich kwalifikacji,
- podejmowania własnej działalności gospodarczej zgodnej z zawodem,
- pracy w zespole.

1.5. Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych

Absolwent kursu umiejętności zawodowych realizujący kształcenie w zawodzie technik hodowca koni powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych w zakresie jednostki efektów kształcenia ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży:

- wdrażania koni do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- szkolenia koni,
- przygotowania koni do użytkowania i sprzedaży,
- prezentowania koni na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży.

1.6. Charakterystyka kwalifikacji

Program kursu umiejętności zawodowych ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży oparty jest o podstawę programową kształcenia branżowego w zawodzie technik hodowca koni, w której to wyodrębniono dla kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni następujące jednostki efektów kształcenia:

- ROL.07.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy,
- ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni,
- ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży,
- ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni,
- ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki w gospodarstwie rolnym,
- ROL.07.6. Język obcy zawodowy

oraz efekty kształcenia realizowane na wszystkich obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego związane z nabywaniem kompetencji personalnych i społecznych i organizacji pracy małych zespołów, zgrupowane w jednostkach efektów kształcenia:

- ROL.07.7. Kompetencje zawodowe i społeczne,
- ROL.07.8. Organizacja pracy małych zespołów.

Kwalifikacje zawodowe realizowane w ramach kursów umiejętności zawodowych (KUZ) w obrębie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni, mogą być osiągnięte kolejno z następujących jednostek efektów kształcenia:

- ROL.07.2. Podstawy chowu i hodowli koni,
- ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży,
- ROL.07.4. Użytkowanie i transport koni,
- ROL.07.5. Prowadzenie rekreacji i turystyki w gospodarstwie rolnym.

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży

Kurs umiejętności zawodowych przygotowuje do wykonywania zadań zawodowych połączonych ze szkoleniem koni oraz przygotowaniem ich do zawodów, pokazów i sprzedaży. Absolwenci mogą zajmować się szkoleniem koni, wdrażaniem młodych koni do pracy, prezentacją koni podczas pokazów hodowlanych, kupnem i sprzedażą koni. Udział w Kursie umiejętności zawodowych stwarza uczestnikom możliwość nabycia umiejętności oczekiwanych na rynku pracy.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni dedykowany jest dla osób:

- pełnoletnich,
- posiadających wykształcenie średnie,
- z brakiem przeciwwskazań lekarskich do udziału w kursie oraz wykonywania zawodu.

W klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego nie określono szczególnych uwarunkowań lub ograniczeń określonych związanych z kształceniem w kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni wyodrębnionej w zawodzie technik hodowca koni

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 1, 2

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Szkolenie i użytkowanie koni	Przedmiot 2 Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni
A	B	C	D	E
ROL.07.3 Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży				
1) lonżuje konia (ek)	40	1) wymienia cele lonżowania	X	
		2) opisuje elementy wyposażenia lonżującego i konia	X	
		3) wymienia zasady lonżowania	X	
		4) przygotowuje konia do lonżowania		X
		5) opisuje sposoby przypięcia lonży	X	
		6) lonżuje konia na pojedynczej lonży według wytycznych Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)		X
		7) stosuje pomoce podczas lonżowania		X

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży

2) wdraża konia do pracy wierzchowej (ek)	38	1) wymienia etapy pracy z młodym koniem (według wytycznych PZJ)	X	
		2) opisuje metody pracy z młodym koniem	X	
		3) prowadzi pierwsze dosiadanienie konia		X
		4) prowadzi objeżdżanie młodego konia		X
		5) przygotowuje konia do reagowania na pomoce jeździeckie		X
3) wdraża konia do pracy zaprzęgowej (ek)	37	1) wymienia etapy pracy z młodym koniem	X	
		2) prowadzi konia w rękę		X
		3) przyucza konia do zakładania uprzęży		X
		4) przyzwyczajają konia do ciągnięcia		X
		5) przyucza konia do ciągnięcia pojazdów zaprzęgowych		X
4) przygotowuje konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży (ek)	30	1) planuje harmonogram działań związany z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych	X	
		2) analizuje zasady pokazów hodowlanych, by odpowiednio przygotować konia	X	
		3) przygotowuje konia do zawodów jeździeckich, pokazów hodowlanych i do sprzedaży, stosując zabiegi pielęgnacyjne		X
		4) rozpoznaje wady budowy i ruchu konia obniżające jego wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży		X
5) prezentuje konie na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży (ek)	25	1) pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stoj		X
		2) pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w stępie i kłusie		X
		3) eksponuje cechy budowy i temperamentu konia podczas prezentacji		X
6) opisuje zasady sprzedaży konia (ek)	30	1) przygotowuje ofertę sprzedaży konia	X	X
		2) redaguje umowę kupna-sprzedaży konia	X	X

7) ocenia stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych (ek)	40	1) mierzy temperaturę ciała, liczbę oddechów oraz tętno konia		X
		2) ocenia stan nawodnienia organizmu konia		X
		3) ocenia nieprawidłowości stanu zdrowia konia		X
		4) opisuje związek między stanem zdrowia konia a bezpieczeństwem jego użytkowania i dobrostanem zwierzęcia		X
		5) decyduje o rezygnacji z użycia konia, co do którego zachodzi obawa o jego stan zdrowia		X
ROL.07.7. Kompetencje personalne i społeczne				
2) planuje wykonanie zadania		2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich Realizacji		X
		3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie		X
		4) dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań		X
3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany		1) reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje		X
		2) ocenia różne opcje działania		X
		3) wyjaśnia znaczenie zmiany		X
4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem		1) stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem		X
5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe		3) wyznacza sobie cele rozwojowe		X
7) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów		1) opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu		X
		2) stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu		X
		3) przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele		X
8) współpracuje w zespole		1) dzieli się zadaniami		X
		2) angażuje się w realizację przypisanych zadań		X
		3) uwzględnia opinie innych		X
		4) organizuje pracę zespołową		X
ROL.07.8. Organizacja pracy małych zespołów				
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań		1) stosuje zasady współdziałania w zespole		X
		2) planuje działania zespołu		X
		3) określa czas realizacji zadania		X

		4) monitoruje pracę zespołu		X
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań		1) rozpoznaje, jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu		X
		2) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań		X
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań		1) przestrzega praw innych osób w zespole		X
		2) analizuje proces rozwoju grupy		X
		3) kieruje pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy		X
4) monitoruje jakość wykonania przydzielonych zadań		1) wykorzystuje doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu		X
		2) stosuje wybrane metody i techniki pracy grupowej		X
		3) monitoruje stopień realizacji zadań w zespole		X
		4) wyjaśnia podstawowe bariery w osiągnięciu pożądanej efektywności pracy zespołu		X

Tabela 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Kryteria weryfikacji	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
	1) lonżuje konia	40	Szkolenie i użytkowanie koni	1) wymienia cele lonżowania	1-2 miesiąc

ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży	(ek)		Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni	2) opisuje elementy wyposażenia lonżującego i konia	
				3) wymienia zasady lonżowania	
				4) przygotowuje konia do lonżowania	
				5) opisuje sposoby przypięcia lonży	
				6) lonżuje konia na pojedynczej lonży według wytycznych Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)	
				7) stosuje pomoce podczas lonżowania	
	2) wdraża konia do pracy wierzchowej (ek)	40	Szkolenie i użytkowanie koni	1) wymienia etapy pracy z młodym koniem (według wytycznych PZJ)	2-3 miesiąc
			Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni	2) opisuje metody pracy z młodym koniem	
				3) prowadzi pierwsze dosiadanienie konia	
				4) prowadzi objeżdżanie młodego konia	
				5) przygotowuje konia do reagowania na pomoce jeździeckie	
	3) wdraża konia do pracy zaprzęgowej (ek)	40	Szkolenie i użytkowanie koni	1) wymienia etapy pracy z młodym koniem	2-3 miesiąc
			Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni	2) prowadzi konia w rękę	
				3) przyucza konia do zakładania uprzęży	
				4) przyzwyczajają konia do ciągnięcia	
				5) przyucza konia do ciągnięcia pojazdów zaprzęgowych	
	4) przygotowuje konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży (ek)	35	Szkolenie i użytkowanie koni	1) planuje harmonogram działań związany z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych	1-3 miesiąc
			Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni	2) analizuje zasady pokazów hodowlanych, by odpowiednio przygotować konia	
			3) przygotowuje konia do zawodów jeździeckich, pokazów hodowlanych i do		

				sprzedaży, stosując zabiegi pielęgnacyjne	
				4) rozpoznaje wady budowy i ruchu konia obniżające jego wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży	
	5) prezentuje konie na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży (ek)	35	Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni	1) pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stoj	Okres trwania kursu
			Szkolenie i użytkowanie koni	2) pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w stępie i klusie	
				3) eksponuje cechy budowy i temperamentu konia podczas prezentacji	
	6) opisuje zasady sprzedaży konia (ek)	30	Szkolenie i użytkowanie koni Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni	1) przygotowuje ofertę sprzedaży konia	1 miesiąc
				2) redaguje umowę kupna-sprzedaży konia	
	7) ocenia stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych (ek)	20	Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni	1) mierzy temperaturę ciała, liczbę oddechów oraz tętno konia	4 miesiąc
				2) ocenia stan nawodnienia organizmu konia	
				3) ocenia nieprawidłowości stanu zdrowia konia	
				4) opisuje związek między stanem zdrowia konia a bezpieczeństwem jego użytkowania i dobrostanem zwierzęcia	
				5) decyduje o rezygnacji z użycia konia, co do którego zachodzi obawa o jego stan zdrowia	
ROL.07.7. Kompetencje personalne i społeczne	2) planuje wykonanie zadania		Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni	2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji	Okres trwania kursu
				3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie	

				4) dokonuje analizy i oceny odejmowanych działań	
	3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany			1) reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje	
	4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem			2) ocenia różne opcje działania	
	5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe			3) wyjaśnia znaczenie zmiany	
	7) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów			1) stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem	
	8) współpracuje w zespole			3) wyznacza sobie cele rozwojowe	
ROL.07.8. Organizacja pracy małych zespołów	1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań		Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni	1) opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu	Okres trwania kursu
	2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań			2) stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu	
				3) przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele	
				1) dzieli się zadaniami	
				2) angażuje się w realizację przypisanych zadań	
				3) uwzględnia opinie innych	
				4) organizuje pracę zespołową	
			1) stosuje zasady współdziałania w zespole		
			2) planuje działania zespołu		
			3) określa czas realizacji zadania		
			4) monitoruje pracę zespołu		
			1) rozpoznaje, jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu		
		2) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań			

	3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań			1) przestrzega praw innych osób w zespole	
				2) analizuje proces rozwoju grupy	
				3) kieruje pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy	
	4) monitoruje jakość wykonania przydzielonych zadań			1) wykorzystuje doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu	
				2) stosuje wybrane metody i techniki pracy grupowej	
				3) monitoruje stopień realizacji zadań w zespole	
				4) wyjaśnia podstawowe bariery w osiągnięciu pożądanej efektywności pracy zespołu	

2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne lub bez podziału (np. w przypadku kształcenia modułowego)

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Szkolenie i użytkowanie koni	60		1) lonżuje konia (ek)	1) wymienia cele lonżowania
				2) opisuje elementy wyposażenia lonżującego i konia
				3) wymienia zasady lonżowania
				5) opisuje sposoby przypięcia lonży
			2) wdraża konia do pracy wierzchowej	1) wymienia etapy pracy z młodym koniem (według

Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni	180	(ek)	wytycznych PZJ)
		3) wdraża konia do pracy zaprzęgowej (ek)	2) opisuje metody pracy z młodym koniem
		4) przygotowuje konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży (ek)	1) wymienia etapy pracy z młodym koniem
		6) opisuje zasady sprzedaży konia (ek)	1) planuje harmonogram działań związany z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych
			2) analizuje zasady pokazów hodowlanych, by odpowiednio przygotować konia
		1) lonżuje konia (ek)	1) przygotowuje ofertę sprzedaży konia
		2) wdraża konia do pracy wierzchowej (ek)	2) redaguje umowę kupna-sprzedaży konia
		3) wdraża konia do pracy zaprzęgowej (ek)	4) przygotowuje konia do lonżowania
		4) przygotowuje konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży (ek)	6) lonżuje konia na pojedynczej lonży według wytycznych Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)
		5) prezentuje konie na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży (ek)	7) stosuje pomoce podczas lonżowania
		7) ocenia stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych (ek)	3) prowadzi pierwsze dosiadanienie konia
			4) prowadzi objeżdżanie młodego konia
			5) przygotowuje konia do reagowania na pomoce jeździeckie
			3) przyucza konia do zakładania uprzęży
			4) przyzwyczajają konia do ciągnięcia
			5) przyucza konia do ciągnięcia pojazdów zaprzęgowych
			3) przygotowuje konia do zawodów jeździeckich, pokazów hodowlanych i do sprzedaży, stosując zabiegi pielęgnacyjne
			4) rozpoznaje wady budowy i ruchu konia obniżające jego wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży
			1) pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stój
			2) pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w stępie i kłusie
			3) eksponuje cechy budowy i temperamentu konia podczas prezentacji
			1) mierzy temperaturę ciała, liczbę oddechów oraz tętno konia
			2) ocenia stan nawodnienia organizmu konia
			3) ocenia nieprawidłowości stanu zdrowia konia

				4) opisuje związek między stanem zdrowia konia a bezpieczeństwem jego użytkowania i dobrostanem zwierzęcia
				5) decyduje o rezygnacji z użycia konia, co do którego zachodzi obawa o jego stan zdrowia
			2) planuje wykonanie zadania	2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji
				3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie
				4) dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań
			3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje
				2) ocenia różne opcje działania
				3) wyjaśnia znaczenie zmiany
			4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem
			5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	3) wyznacza sobie cele rozwojowe
			7) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu
				2) stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu
				3) przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele
			8) współpracuje w zespole	1) dzieli się zadaniami
				2) angażuje się w realizację przypisanych zadań
				3) uwzględnia opinie innych
				4) organizuje pracę zespołową
			1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) stosuje zasady współdziałania w zespole
				2) planuje działania zespołu
				3) określa czas realizacji zadania
				4) monitoruje pracę zespołu
			2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań	1) rozpoznaje, jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu
				2) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
				1) przestrzega praw innych osób w zespole

			3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	2) analizuje proces rozwoju grupy
			4) monitoruje jakość wykonania przydzielonych zadań	3) kieruje pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy
				1) wykorzystuje doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu
				2) stosuje wybrane metody i techniki pracy grupowej
				3) monitoruje stopień realizacji zadań w zespole
				4) wyjaśnia podstawowe bariery w osiągnięciu pożądanej efektywności pracy zespołu

2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych

Tabela 4. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

Przedmioty	Liczba godzin	Uwagi do realizacji
Szkolenie i użytkowanie koni	60	Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może być w formie zdalnej.
Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni	180	Zajęcia praktyczne nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
Łączna liczba godzin	240	

Planowany termin egzaminu: po zakończeniu kursu.

3. Cele kształcenia KUZ

Absolwent kursu umiejętności zawodowych ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych
ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

- lonżowania koni,
- wdrażania koni do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- przygotowania koni do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży,
- prezentowania koni na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży,
- sprzedaży koni,
- oceniania stanu zdrowia koni na podstawie parametrów fizjologicznych.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: **Szkolenie i użytkowanie koni (T) 60 godz.**

4.1.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- nabycie umiejętności lonżowania koni,
- zdobycie wiedzy na temat przygotowania i wdrażania koni do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- ukształtowanie umiejętności przygotowania koni do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży,
- zdobycie wiedzy na temat sprzedaży koni.

4.1.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to: (uczestnik potrafi)

- lonżować konie,
- wymienić etapy pracy z młodym koniem,
- wdrażać konie do pracy wierzchowej,
- wdrażać konie do pracy zaprzęgowej,
- planować harmonogram działań związanych z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych,
- przygotować ofertę sprzedaży konia,
- redagować umowę kupna-sprzedaży.

4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
1. Wdrażanie koni do pracy	15	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić etapy pracy z młodym koniem (według wytycznych PZJ) – opisać metody pracy z młodym koniem

		<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzować zachowanie konia na danym etapie wdrażania do pracy – planować działania zespołu
2. Lonżowanie koni	10	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić cele lonżowania – opisać elementy wyposażenia lonżującego i konia – wymienić zasady lonżowania – opisać sposoby przypięcia lonży – scharakteryzować wodze pomocnicze używane w trakcie lonżowania
3. Przygotowanie konia do imprez jeździeckich / pokazów hodowlanych / zawodów konnych	15	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić niezbędną dokumentację związaną ze startem w zawodach / pokazach hodowlanych / zawodów konnych – wymienić zasady kodeksu postępowania z koniem – zaplanować harmonogram działań związany z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych – analizować zasady pokazów hodowlanych, by odpowiednio przygotować konia – wypełnić zgłoszenie do zawodów konnych
4. Kupno i sprzedaż koni	20	<ul style="list-style-type: none"> – Przygotować ofertę sprzedaży konia – redagować umowę kupna-sprzedaży konia

4.1.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Warunkiem osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu Szkolenie i użytkowanie koni jest opracowanie odpowiednich dla danego zawodu procedur, a w tym:

- zaplanowanie lekcji (wskazanie celów szczegółowych, jakie powinny zostać osiągnięte),
- wykorzystanie różnorodnych metod nauczania (w szczególności aktywizujących uczestnika do pracy),
- dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania,
- dobór formy pracy z uczestnikami – określenie ilości osób w grupie, określenie indywidualnych zajęć,
- systematyczne sprawdzanie wiedzy i umiejętności uczestnika poprzez sprawdziany w formie testu wielokrotnego wyboru oraz testów praktycznych i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w zależności od metody nauczania,
- przeprowadzenie ewaluacji doboru treści nauczania do założonych celów, metod pracy, środków dydaktycznych, sposobów oceniania i informacji zwrotnej dla uczestnika.

Propozycje metod nauczania

Wiedza z przedmiotu Szkolenie i użytkowanie koni jest budowana w oparciu o dotychczasowe wiadomości uzyskane przez każdego uczestnika na drodze nieformalnej.

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży

Kompetencje uczestnika w tym zakresie mogą być zróżnicowane, dlatego należy przeprowadzić na początku zajęć dydaktycznych test diagnozujący. Analiza wyników testu pozwoli nauczycielowi precyzyjnie zaplanować proces kształcenia.

Zaleca się stosowanie zróżnicowanych metod kształcenia, aby urozmaicić zajęcia, oddziaływać zarówno na zmysł słuchu, jak i wzroku, zaangażować uczestnika w proces kształcenia. Dla przedmiotu Szkolenie i użytkowanie koni, który jest przedmiotem teoretycznym, zaleca się stosowanie metod podających i aktywizujących:

- wykład informacyjny,
- pokaz z objaśnieniem,
- wykład problemowy,
- dyskusja dydaktyczna,
- burza mózgów,
- metoda tekstu przewodniego,
- metoda projektów.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być realizowane po spełnieniu określonych wymagań w formie kształcenia na odległość, przy wykorzystaniu np. platform e-learningowych, aplikacji i komunikatorów internetowych. Zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

Obudowa dydaktyczna

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone pracowni szkolenia i użytkowania koni wyposażonej w komputer przenośny z oprogramowaniem biurowym z dostępem do Internetu, drukarkę laserową ze skanerem i kopiarką A4, projektor multimedialny, ekran projekcyjny, sprzęt i akcesoria jeździeckie (różnego rodzaju siodła, uprząże, kielzna, lonże, wodze pomocnicze (w tym: wypinacze), ochraniacze, baty), model czworoboku wraz z oznaczeniem literowym, podstawowy ubiór jeździecki, zestaw do pielęgnacji koni, model parkuru z ruchomymi przeszkodami, modele przeszkód parkurowych, filmy dydaktyczne o tematyce związanej z jeździectwem, katalogi wystaw, propozycje zawodów konnych, propozycje imprez jeździeckich, druki zgłoszenia konia na imprezę jeździecką, oferty i umowy kupna-sprzedaży konia, przepisy w dyscyplinach jeździeckich PZJ, filmy z zawodów konnych, przepisy ruchu drogowego, katalogi pojazdów do transportu koni, ćwiczenia i karty pracy dla uczestników.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy uczestnika, aby dostosować się do możliwości i potrzeb uczestnika w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb uczestnika,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać uczestnika do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować uczestnika do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

Nauczyciel prowadzący zajęcia powinien także na bieżąco poszerzać swoją wiedzę, aby być na bieżąco z nowinkami technologicznymi w branży rolno- hodowlanej (np. nowoczesne technologie stosowane w budownictwie inwentarskim, nowe rozwiązania w zakresie sprzętu treningowego oraz akcesoriów jeździeckich).

4.1.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika

Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych powinno mieć charakter ciągły. Na każdych zajęciach uczestnik powinien otrzymać informację zwrotną, czy osiągnął założone przez nauczyciela cele lekcji. Aby było to możliwe wskazane jest przygotowanie na każde zajęcia kryteriów oceny osiągnięcia celów lekcji. Opracowanie tych kryteriów pozwoli na formułowanie informacji zwrotnej nie tylko przez nauczyciela, ale również przez innych uczestników (ocena koleżeńska) oraz umożliwi samoocenę uczestnika. Przyczynia się to do przejmowania przez uczestnika odpowiedzialności za własną naukę, a także wdraża do samokształcenia. Sumatywne sprawdzanie osiągnięć uczestnika, przeprowadzane najczęściej w formie pisemnej, któremu towarzyszy stopień szkolny, powinno również zawierać informację zwrotną dla uczestnika na temat mocnych stron pracy i treści wymagających dalszej pracy, powtórzenia.

Sprawdziany osiągnięć edukacyjnych uczestnika mogą mieć formę:

- sprawdzianów z pytaniami otwartymi (np. krótkiej odpowiedzi, z luką, rozszerzonej odpowiedzi),
- testów z pytaniami zamkniętymi (np. prawda-fałsz, wyboru wielokrotnego, z luką),
- testów mieszanych,
- systemów e-learningowych umożliwiających analizę osiągnięć uczestnika,
- wypowiedzi ustnych,
- prac indywidualnych i zespołowych w formie referatów i opracowań wybranego zagadnienia,
- quizów i konkursów wiedzy indywidualnej lub zespołowej.

Sprawdzanie efektów kształcenia realizowanych za pomocą metod i technik kształcenia na odległość może odbywać się poprzez:

- sprawdziany zawierające pytania otwarte,
- testy zawierające pytania zamknięte,
- sprawdziany mieszane,
- odpowiedź ustną.

Teoretyczny charakter przedmiotu nie powinien ograniczać sprawdzania wiedzy do odtwarzania przyswojonych wiadomości. Należy zwracać uwagę na sprawdzanie stopnia zrozumienia nowego materiału poprzez stawianie przed uczestnikiem zadań polegających na interpretacji, ocenie, wyjaśnieniu nowych treści. Metodą sprawdzenia kompetencji przedmiotowych uczestnika może być również ocena przygotowanych przez nich referatów oraz projektów edukacyjnych.

Proponuje się ewaluację przedmiotu szkolenie i użytkowanie koni według następujących kryteriów:

- 1) skuteczność osiągania efektów kształcenia określonych dla przedmiotu,
- 2) adekwatność wymagań programowych do potrzeb i możliwości uczestnika,
- 3) trafności doboru form i metod kształcenia do potrzeb i zainteresowań uczestnika,
- 4) zgodność warunków realizacji programu ze szkolną bazą technodydaktyczną.

Ewaluacja powinna być prowadzona podczas całego okresu nauczania przedmiotu, a także po jego zakończeniu. Przeprowadzone badanie i monitorowanie procesu kształcenia powinno umożliwić ocenę stopnia osiągnięcia założonych celów kształcenia, głównie w zakresie podwyższenia kompetencji zawodowych uczestnika, ich motywacji do nauki, zmiany w zachowaniu i zaangażowaniu w wykonywaniu zajęć zawodowych, a także samych warunków i organizacji zajęć.

Kryterium skuteczności osiągania efektów kształcenia powinno odnosić się do kluczowych umiejętności kształtowanych w ramach przedmiotu podstaw szkolenie i użytkowanie koni:

1. Poznania zasad lonżowania koni.
2. Zdobywania wiedzy dotyczącej wdrażania koni do pracy wierzchowej.
3. Zdobywania wiedzy dotyczącej wdrażania koni do pracy zaprzęgowej.
4. Nabycia umiejętności przygotowywania koni do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży.
5. Zdobywania wiedzy na temat sprzedaży koni.

Proponuje się zastosowanie następujących narzędzi ewaluacji:

- 1) arkusz samooceny nauczyciela realizacji programu nauczania przedmiotu zawierający pytania:
 - czy została przeprowadzona diagnoza wiadomości i umiejętności uczestnika dotyczących zagadnień objętych programem nauczania przedmiotu,
 - czy plan dydaktyczny przedmiotu został skonstruowany w oparciu o wyniki testów diagnostycznych,
 - czy plan dydaktyczny został dostosowany do potrzeb i możliwości uczestnika,
 - czy zaplanowano rezultat końcowy (po zakończeniu każdego działu i po zakończeniu realizacji programu nauczania) oraz wskaźniki sprawdzenia poziomu jego osiągnięcia,
 - czy uczestnicy zostali zapoznani z wymaganiami w zakresie stosowanego systemu oceniania,
 - czy przy planowaniu zajęć treści, metody i formy kształcenia były dobierane do wyznaczonych celów zajęć i możliwości uczestnika,
 - czy był stosowany odpowiedni system wspierania i motywacji uczestnika,
 - czy uczestnicy byli zaangażowani podczas zajęć,
 - czy na zajęciach panowała atmosfera przyjazna dla uczestnika,
 - czy zaplanowane ćwiczenia były częścią zadań zawodowych, które uczestnik będzie w przyszłości wykonywał;
- 2) ankiety dla uczestnika, w których ankietowani wyrażają swoją opinię o realizacji programu nauczania na zajęciach edukacyjnych odpowiadając na pytania dotyczące:
 - znajomości zasad oceniania,
 - znajomości celu poszczególnych zajęć edukacyjnych,
 - przystępności sposobu wprowadzania nowych treści kształcenia,
 - adekwatności tempa zajęć do możliwości uczestnika,
 - otrzymywania informacji zwrotnej od nauczyciela na temat własnych osiągnięć edukacyjnych,
 - atrakcyjności stosowanych metod kształcenia,
 - możliwości uczenia się we współpracy,
 - możliwości planowania czynności i samodzielnego wykonania zadania,
 - ilości i jakości stosowanych środków dydaktycznych,
 - przydatności treści kształcenia przedmiotu na zajęciach praktycznych,

- możliwości rozwijania swoich zainteresowań;
- 3) wyniki testów i sprawdzianów osiągnięć edukacyjnych uczestnika, produkty projektów edukacyjnych wykonanych przez uczestnika.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni (P) 180 godz.

4.2.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- nabycie umiejętności lonżowania koni,
- przygotowanie i wdrażanie koni do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- przygotowanie koni do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży,
- nabycie umiejętności oceny stanu zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych.

4.2.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to: (uczestnik potrafi)

- lonżować konie,
- wdrażać konie do pracy wierzchowej,
- wdrażać konie do pracy zaprzęgowej,
- przygotować konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży zgodnie z przyjętymi zasadami,
- prezentować konie przed komisją oceny lub kupującym,
- oceniać stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych.

4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Opis efektów kształcenia (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
1. Lonżowanie	30	– przygotować konia do lonżowania

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży

		<ul style="list-style-type: none"> – przypiąć lonżę – stosować odpowiedni sprzęt do lonżowania – reagować elastycznie na nieprzewidziane sytuacje – lonżować konia na pojedynczej lonży według wytycznych Polskiego Związku Jeździeckiego – stosować odpowiednie pomoce podczas lonżowania – stosować wodze pomocnicze podczas lonżowania – stosować reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy
2. Przygotowanie do pracy wierzchowej	35	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzić konia w rękę scharakteryzować zasady pracy z młodym koniem – angażować się w realizację przypisanych zadań – prowadzić pierwsze dosiadanie konia – prowadzić objeżdżanie młodego konia – przygotować konia do reagowania na pomoce jeździeckie – stosować zasady bezpieczeństwa podczas pracy z końmi – planować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji
3. Przygotowanie do pracy zaprzęgowej	35	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzić konia w rękę scharakteryzować zasady pracy z młodym koniem – dzielić się zadaniami – angażować się w realizację przypisanych zadań – rozpoznać, jakie role w grupie pełnią poszczególni członkowie zespołu – przestrzegać praw innych osób w zespole – wyjaśnić podstawowe bariery w osiągnięciu pożądanej efektywności pracy zespołu – przyuczać konia do zakładania uprząży – przyzwyczajać konia do ciągnięcia – przyuczać konia do ciągnięcia pojazdów zaprzęgowych – stosować zasady bezpieczeństwa podczas pracy z końmi – oceniać różne opcje działania – stosować zasady współdziałania w zespole – planować działania zespołu – monitorować pracę zespołu – przewidywać skutki niewłaściwego doboru osób do zadań – analizować proces rozwoju grupy – kierować pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy – wykorzystywać doświadczenia grupowe do rozwiązania problemu

		<ul style="list-style-type: none"> – monitorować stopień realizacji zadań w zespole
4. Przygotowanie do zawodów, pokazów hodowlanych, sprzedaży	50	<ul style="list-style-type: none"> – wykonywać codzienne zabiegi pielęgnacyjne u koni – wykonywać okresowe zabiegi pielęgnacyjne u koni – prowadzić konia w rękę – prezentować konia w pozycji na stój – prezentować konia w stępie i w kłusie – realizować zadania w wyznaczonym czasie – dokonywać analizy i oceny podejmowanych działań – opisać techniki twórczego rozwiązywania problemu – angażować się w realizację przypisanych zadań – organizować pracę zespołową – określać czas realizacji zadania – stosować wybrane metody i techniki pracy grupowej – wyznaczać sobie cele rozwojowe – przygotować konia do zawodów jeździeckich stosując zabiegi pielęgnacyjne – przygotować konia do pokazów hodowlanych stosując zabiegi pielęgnacyjne – przygotować konia do sprzedaży stosując zabiegi pielęgnacyjne – rozpoznać wady budowy i ruchu konia obniżające jego wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży – pokazać konia przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stój – pokazać konia przed komisją oceny lub kupującym w stępie i kłusie – eksponować cechy budowy i temperamentu konia podczas prezentacji – stosować zasady bezpieczeństwa podczas pracy z końmi – stosować techniki twórczego rozwiązywania problemu – kierować pracą zespołu z uwzględnieniem indywidualności jednostki i grupy – stosować pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem
5. Kupno i sprzedaż koni	10	<ul style="list-style-type: none"> – Przygotować ofertę sprzedaży konia – realizować zadania w wyznaczonym czasie – uwzględniać opinie innych – redagować umowę kupna-sprzedaży konia – szacować czas i budżet zadania – stosować reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy

1. Pomiar parametrów fizjologicznych	10	<ul style="list-style-type: none"> – dokonać pomiaru temperatury ciała – dokonać pomiaru liczby oddechów – dokonać pomiaru tętna konia – dobrać odpowiednie narzędzia do wykonania pomiarów fizjologicznych konia – analizować pomiary fizjologiczne koni – porównać parametr fizjologiczny z normą
2. Ocena stanu zdrowia koni	10	<ul style="list-style-type: none"> – opisać wygląd zdrowego konia – wymienić najczęstsze objawy chorobowe występujące u koni – opisać zasady bezpieczeństwa i właściwego obciążenia koni pracą – wyjaśnić znaczenie zmiany – ocenić stan nawodnienia organizmu konia – ocenić nieprawidłowości stanu zdrowia konia – opisać związek między stanem zdrowia konia a bezpieczeństwem jego użytkowania i dobrostanem zwierzęcia – decydować o rezygnacji z użycia konia, co do którego zachodzi obawa o jego stan zdrowia

4.2.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Warunkiem osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni jest opracowanie odpowiednich dla danego zawodu procedur, a w tym:

- zaplanowanie lekcji (wskazanie celów szczegółowych, jakie powinny zostać osiągnięte),
- wykorzystanie różnorodnych metod nauczania (w szczególności aktywizujących uczestnika do pracy),
- dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania,
- dobór formy pracy z uczestnikami – określenie ilości osób w grupie, określenie indywidualnych zajęć,
- systematyczne sprawdzanie wiedzy i umiejętności uczestnika poprzez sprawdziany w formie testu wielokrotnego wyboru oraz testów praktycznych i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności w zależności od metody nauczania,
- przeprowadzenie ewaluacji doboru treści nauczania do założonych celów, metod pracy, środków dydaktycznych, sposobów oceniania i informacji zwrotnej dla uczestnika.

Propozycje metod nauczania

Dla przedmiotu Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni, który jest przedmiotem o charakterze praktycznym, oprócz metod podających (np. wykład, instruktaż) oraz eksponujących (pokaz, film), na pierwszy plan wybijają się metody praktyczne oraz problemowe, szczególnie ćwiczenia praktyczne z udziałem koni. Poza tym na uwagę zasługuje także cały wachlarz metod praktycznych, charakterystycznych dla kształcenia zawodowego. Należą do nich:

- pokaz z instruktażem,
- pokaz z objaśnieniem,
- ćwiczenia praktyczne,
- metoda projektów.

Zajęcia praktyczne nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Obudowa dydaktyczna

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w:

- pracowni prowadzenia szkolenia i użytkowania koni wyposażonej w stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do Internetu, z urządzeniem wielofunkcyjnym, projektorem multimedialnym, sprzęt i akcesoria jeździeckie (różnego rodzaju siodła, uprząże, kielzna, lonże, wodze pomocnicze (w tym: wypinacze), ochraniacze, baty), model czworoboku wraz z oznakowaniem literowym, podstawowy ubiór jeździecki, różne rodzaje podków (użytkowe, specjalne i ortopedyczne), zestaw narzędzi do rozcyszczania kopyt (cęgi, noże kopytowe i wałkowe, młotek, tarnik, strug), zestaw do pielęgnacji koni, termometr weterynaryjny, stetoskop, model konia, model stajni, model parkuru z ruchomymi przeszkodami, modele przeszkód parkurowych, ryciny lub zdjęcia obrazujące zachowanie i stan zdrowia koni, ryciny lub zdjęcia obrazujące kondycję, rasę oraz typ użytkowy koni, ryciny lub zdjęcia obrazujące wady budowy i ruchu koni, albumy ras koni, apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy, przepisy i regulaminy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w rolnictwie;
- gospodarstwie rolnym użytkującym konie / stajni / ośrodka jeździeckim posiadającym konie przygotowane do pracy wierzchowej i zaprzęgowej.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych: indywidualnie, w grupach lub w dwuosobowych zespołach. Istotną kwestią w kształceniu zawodowym praktycznym jest indywidualizacja pracy uczestnika idąca w kierunku jego potrzeb i możliwości. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb uczestnika,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać uczestnika do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować uczestnika do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

Szkoła powinna zapewnić uczestnikom możliwość zapoznania z treściami poruszonymi w teorii podczas zajęć wyjazdowych, np. na zawody jeździeckie, wystawy koni, do gospodarstwa użytkującego konie w turystyce i rekreacji. Wyjazdy terenowe są nieodzowną metodą zdobywania wiedzy.

4.2.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych: indywidualnie oraz w dwuosobowych grupach. W trakcie realizacji przedmiotu Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni bardzo ważnym elementem procesu kształcenia jest informacja zwrotna, w której nauczyciel wskazuje, jakie czynności uczestnik wykonuje dobrze, a jakie należy skorygować. Wymaga to od nauczyciela wnikliwej obserwacji uczestnika w trakcie wykonywania ćwiczeń. Oprócz czynności manualnych związanych z wykonywaniem zadań zawodowych informacja zwrotna powinna dotyczyć również wiedzy zawodowej, umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji (norm, katalogów, przepisów prawa, Internetu) oraz kompetencji personalnych i społecznych, w tym umiejętności pracy w zespole. Praca w zespole jest okazją do wdrażania uczestnika do oceny koleżeńskiej oraz samooceny, przyczynia się to do rozwijania umiejętności samokształcenia. Wskazane jest, aby uczestnicy dokonywali samooceny własnej pracy i kolegów z zespołu według zaproponowanych przez nauczyciela arkuszy samooceny lub według kryteriów ustalonych przez samych uczestników.

Ocena sumująca powinna odbywać się na podstawie kryteriów ustalonych przez nauczyciela i przedstawionych uczestnikom na początku zajęć. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczestnika powinno dostarczyć informacji dotyczących zakresu i stopnia realizacji celów kształcenia każdego z działów programowych.

Kluczowe umiejętności podlegające sprawdzaniu osiągnięć edukacyjnych uczestnika w ramach Prowadzenie szkolenia i użytkowanie koni dotyczą:

1. Nabycia umiejętności lonżowania koni.
2. Przygotowania i wdrażania koni do pracy wierzchowej i zaprzęgowej.
3. Przygotowania koni do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży.
4. Nabycie umiejętności prezentowania koni na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży.
5. Nabycia umiejętności oceny stanu zdrowia na podstawie parametrów fizjologicznych.

5. Ewaluacja programu KUZ

Przyjęto 5 stopniową skalę dla poziomów nasilenia każdej kompetencji, spójną z modelem braci Dreyfus:

Wskaźnik	Charakterystyka
Brak kompetencji (A) Nowicjusz	Brak pożądanych zachowań, popełnianie błędów, wyraźna nieumiejętność radzenia sobie z zadaniami wymagającymi danej kompetencji
Uczący się (B) Początkujący	Podejmowanie prób zachowania się w oczekiwany sposób, poradzenia sobie z zadaniami wymagającymi danych kompetencji, popełnianie błędów w przypadku samodzielnego wykonywania zadań i umiejętne ich wykonywanie w przypadku monitoringu/kontroli
Dobry (C) Kompetentny	Samodzielność, poprawne wykonywanie większości zadań wymagających danej kompetencji, problemy z nieco trudniejszymi zadaniami, błędy w przypadku nowych, niestandardowych sytuacji

Bardzo dobry (D) Zaawansowany	Sprawna, bezbłędna realizacja zadań wymagających danej kompetencji, radzenie sobie również z trudnymi zadaniami. Przejawianie pozytywnych zachowań opisujących daną kompetencję; w sposób płynny, radzi sobie z trudnymi zadaniami, również w niestandardowych sytuacjach
Wybitny (E) Ekspert	Sprawne wykonywanie nawet wyjątkowo trudnych zadań wymagających danej kompetencji, wskazywanie i tłumaczenie innym oczekiwanych zachowań. Wysoki poziom automatyzmu wykonywanych czynności. Przejawianie nowych zachowań z zakresu danej kompetencji, wyznaczanie w tym obszarze tendencji i trendów.

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia (A), (B), (C), (D), (E)	Metody/techniki badania	Termin badania
ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży			
1) lonżuje konia 2) wdraża konia do pracy wierzchowej 3) wdraża konia do pracy zaprzęgowej 4) przygotowuje konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży 5) prezentuje konie na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży 6) opisuje zasady sprzedaży konia 7) ocenia stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cele lonżowania – opisuje elementy wyposażenia lonżującego i konia – wymienia zasady lonżowania – przygotowuje konia do lonżowania – opisuje sposoby przypięcia lonży – lonżuje konia na pojedynczej lonży według wytycznych Polskiego Związku Jeździeckiego – stosuje pomoce podczas lonżowania – wymienia etapy pracy z młodym koniem (według wytycznych PZJ) – opisuje metody pracy z młodym koniem – prowadzi pierwsze dosiadanienie konia – prowadzi objeżdżanie młodego konia – przygotowuje konia do reagowania na pomoce jeździeckie – wymienia etapy pracy z młodym koniem – prowadzi konia w rękę – przyucza konia do zakładania uprzęży – przyzwyczajają konia do ciągnięcia – przyucza konia do ciągnięcia pojazdów zaprzęgowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wykład informacyjny – pokaz z objaśnieniem – wykład problemowy – dyskusja dydaktyczna – burza mózgów – ćwiczenia praktyczne z udziałem koni – metoda projektów – pokaz z instruktażem – pokaz z objaśnieniem – ćwiczenia przedmiotowe 	Okres trwania kursu

	<ul style="list-style-type: none"> – planuje harmonogram działań związany z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych – analizuje zasady pokazów hodowlanych, by odpowiednio przygotować konia – przygotowuje konia do zawodów jeździeckich, pokazów hodowlanych i do sprzedaży, stosując zabiegi pielęgnacyjne – rozpoznaje wady budowy i ruchu konia obniżające jego wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży – pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stój – pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w stępie i klusie – eksponuje cechy budowy i temperamentu konia podczas prezentacji – przygotowuje ofertę sprzedaży konia – redaguje umowę kupna-sprzedaży konia – mierzy temperaturę ciała, liczbę oddechów oraz tętno konia – ocenia stan nawodnienia organizmu konia – ocenia nieprawidłowości stanu zdrowia konia – opisuje związek między stanem zdrowia konia a bezpieczeństwem jego użytkowania i dobrostanem zwierzęcia – decyduje o rezygnacji z użycia konia, co do którego zachodzi obawa o jego stan zdrowia 		
--	---	--	--

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

1. Chachuła J., Chrzanowski Sz., Oleksiak S., Chów, hodowla i użytkowanie koni, wyd. SGGW, Warszawa 1991.
2. Chrzanowski Sz., Łojek A., Oleksiak S., Hodowla i użytkowanie koni, t. 1, wyd. SGGW, 2013.
3. Hawcroft T., Koń, rasy, pielęgnacja, wychowanie, tresura, wyd. Ania, Warszawa, 1996.

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży

4. Nowicka D., ABC powożenia, wyd. Salon Pegaz, 2000.
5. Pruchniewicz W., Akademia jeździecka, wyd. Chaber PR, Warszawa 2003.
6. Pruchniewicz W., Zasady jazdy konnej cz. 1- Podstawowe wyszkolenie jeźdźcy i konia, wyd. PZJ, Warszawa 2003.
7. Pruchniewicz W., Zasady jazdy konnej cz. 2- Zaawansowane wyszkolenie jeźdźcy i konia, wyd. PZJ, Warszawa 2004.
8. Pruchniewicz W., Zasady jazdy konnej cz. 3- Lonżowanie, wyd. PZJ, Warszawa 2005.
9. Skorupski K., Psychologia treningu koni, wyd. PWRiL, Warszawa 2006.
10. Roberts M., Czego uczą nas konie, wyd. Media Rodzina, 2002.
11. Whitaker J, Whitelaw I., Koń- kompendium wiedzy, wyd. Multico, Warszawa, 2007.
12. Zwoliński J., Hodowla koni, wyd. PWRiL, Warszawa 1981.
13. Czasopisma branżowe: „Hodowca i Jeździec”, „Konie i Rumaki”, „Koński Targ”, „Świat Koni”.
14. PZJ, Przepisy jeździeckie.

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

- komputer przenośny z oprogramowaniem biurowym z dostępem do Internetu,
- drukarka laserowa ze skanerem i kopiarką A4,
- projektor multimedialny, ekran projekcyjny,
- sprzęt i akcesoria jeździeckie (różnego rodzaju siodła, uprząże, lonże, wypinacze, kielzna, wodze pomocnicze, ochraniacze, baty),
- podstawowy ubiór jeździecki,
- termometr weterynaryjny,
- stetoskop,
- model konia,
- model czworoboku wraz z oznaczeniami literowymi,
- model parkuru z ruchomymi przeszkodami,
- modele przeszkód parkurowych,
- ryciny lub zdjęcia obrazujące zachowanie i stan zdrowia koni,
- ryciny lub zdjęcia obrazujące kondycję, rasę oraz typ użytkowy koni,
- ryciny lub zdjęcia obrazujące wady budowy i ruchu koni,
- ryciny lub zdjęcia elementów oznakowania szlaków konnych,
- albumy ras koni,
- konie przygotowane do pracy wierzchowej i zaprzęgowej,
- apteczka zaopatrzona w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy,
- przepisy i regulaminy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące w rolnictwie,

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży

- gospodarstwo wyposażone w stajnie, siodlarnie, szorownie, paszarnie, wozownie, krytą ujeżdżalnię, plac treningowy, okólnik do lonżowania koni, wybiegi dla koni, pastwiska lub gospodarstwo indywidualne specjalizujące się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni,
- Szkoła dodatkowo zapewnia uczestnikom możliwość wzięcia udziału w zawodach jeździeckich (jako zawodnik, obsługa parkuru lub czworoboku oraz pomoc w charakterze sekretarza sędziego).

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

- 1) Podstawą zaliczenia poszczególnych zajęć edukacyjnych teoretycznych (zgodnie z programem kursu) jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego. Czas trwania egzaminu teoretycznego powinien być proporcjonalny do ilości godzin przeznaczonych na zajęcia edukacyjne (zgodnie z programem kursu) i wynosić od 45 do 90 min.
- 2) Podstawą zaliczenia zajęć edukacyjnych praktycznych (zgodnie z programem kursu) jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu z zajęć praktycznych. Czas trwania egzaminu praktycznego powinien być proporcjonalny do ilości godzin przeznaczonych na zajęcia edukacyjne (zgodnie z programem kursu) i wynosić od 45 do 90 min.
- 3) Podstawą zaliczenia praktyki zawodowej jest przedstawienie następujących dokumentów:
 - umowy o praktyczną naukę zawodu,
 - zaświadczenia pracodawcy potwierdzającego odbycie praktyki zawodowej, zawierające oceną pozytywną.

Osoba, która spełni wszystkie powyższe wymagania otrzyma zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 1. Tabela weryfikacji programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1.	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2.	Efekty kształcenia	T
3.	Kryteria weryfikacji	T
4.	Warunki realizacji kształcenia niezbędne do realizacji ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży	T
5.	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla ROL.07.3. Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży	T

Tabela 2. Tabela weryfikacji programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
ROL.07.3 Szkolenie oraz przygotowanie koni do zawodów, pokazów i sprzedaży		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
1) lonżuje konia (ek)	1) wymienia cele lonżowania	<ul style="list-style-type: none"> – Lonżowanie koni – Lonżowanie
	2) opisuje elementy wyposażenia lonżującego i konia	
	3) wymienia zasady lonżowania	
	4) przygotowuje konia do lonżowania	
	5) opisuje sposoby przypięcia lonży	
	6) lonżuje konia na pojedynczej lonży według wytycznych Polskiego Związku Jeździeckiego (PZJ)	
	7) stosuje pomoce podczas lonżowania	
2) wdraża konia do pracy wierzchowej (ek)	1) wymienia etapy pracy z młodym koniem (według wytycznych PZJ)	– Wdrażanie koni do pracy
	2) opisuje metody pracy z młodym koniem	
	3) prowadzi pierwsze dosiadanienie konia	
	4) prowadzi objeżdżanie młodego konia	
	5) przygotowuje konia do reagowania na pomoce jeździeckie	
3) wdraża konia do pracy zaprzęgowej (ek)	1) wymienia etapy pracy z młodym koniem	– Wdrażanie koni do pracy
	2) prowadzi konia w rękę	
	3) przyucza konia do zakładania uprzęży	
	4) przyzwyczajają konia do ciągnięcia	
	5) przyucza konia do ciągnięcia pojazdów zaprzęgowych	
4) przygotowuje konie do zawodów, pokazów hodowlanych i sprzedaży (ek)	1) planuje harmonogram działań związany z organizacją zawodów konnych i pokazów hodowlanych	

	2) analizuje zasady pokazów hodowlanych, by odpowiednio przygotować konia	<ul style="list-style-type: none"> – Przygotowanie konia do imprez jeździeckich / pokazów hodowlanych / zawodów konnych – Przygotowanie do zawodów, pokazów hodowlanych, sprzedaży
	3) przygotowuje konia do zawodów jeździeckich, pokazów hodowlanych i do sprzedaży, stosując zabiegi pielęgnacyjne	
	4) rozpoznaje wady budowy i ruchu konia obniżające jego wartość hodowlaną, użytkową oraz cenę sprzedaży	
5) prezentuje konie na pokazach hodowlanych i podczas sprzedaży (ek)	1) pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w pozycji na stój	<ul style="list-style-type: none"> – Przygotowanie konia do imprez jeździeckich / pokazów hodowlanych / zawodów konnych – Przygotowanie do zawodów, pokazów hodowlanych, sprzedaży
	2) pokazuje konia przed komisją oceny lub kupującym w stępie i klusie	
	3) eksponuje cechy budowy i temperamentu konia podczas prezentacji	
6) opisuje zasady sprzedaży konia (ek)	1) przygotowuje ofertę sprzedaży konia	<ul style="list-style-type: none"> – Kupno i sprzedaż koni – Kupno i sprzedaż koni
	2) redaguje umowę kupna-sprzedaży konia	
7) ocenia stan zdrowia konia na podstawie parametrów fizjologicznych (ek)	1) mierzy temperaturę ciała, liczbę oddechów oraz tętno konia	<ul style="list-style-type: none"> – Pomiar parametrów fizjologicznych – Ocena stanu zdrowia koni
	2) ocenia stan nawodnienia organizmu konia	
	3) ocenia nieprawidłowości stanu zdrowia konia	
	4) opisuje związek między stanem zdrowia konia a bezpieczeństwem jego użytkowania i dobrostanem zwierzęcia	
	5) decyduje o rezygnacji z użycia konia, co do którego zachodzi obawa o jego stan zdrowia	